

УДК 911.3: 796.5(477)

Мальська Марта Пилипівна,
доктор економічних наук, професор

Пандяк Ігор Григорович,
кандидат географічних наук, доцент

Львівський національний
університет імені Івана Франка, м. Львів,
Україна, e-mail: malskym@ukr.net
Львівський національний
університет імені Івана Франка, м. Львів,
Україна, e-mail: pandyakig@ukr.net

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ТУРИЗМОЛОГІЇ У ЛЬВІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Мета. Хронологічно проаналізувати розвиток туризмології у Львівському національному університеті імені Івана Франка та охарактеризувати формування і сучасні здобутки кафедри туризму.

Методика. Наукові публікації з тематики розвитку туризмознавства, підготовки кадрів, удосконалення якості навчання представлено багатьма українськими науковцями: Федорченком В.К., Любіцевою О.О., Бейдиком О.О., Фоменком Н.А. та ін. Проте, аналіз місця окремих наукових центрів, їхнього внеску у розвиток туризмології приділено недостатньо уваги.

Результати. Проаналізовано зародження, внесок науковців, основні напрями досліджень з рекреаційної географії та туризмології у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Основну увагу у праці акцентовано на розвиток кафедри туризму та становлення туризмології, напрями та результати наукової і навчально-методичної роботи науково-педагогічних працівників кафедри туризму.

Наукова новизна. Вперше узагальнено та виділено основні напрями організації географічного факультету та кафедри туризму Львівського національного університету імені Івана Франка – одного з провідних наукових центрів туризмології та підготовки фахівців-туризмознавців в Україні.

Ключові слова: рекреаційна географія, туризмологія, кафедра туризму.

УДК 911.3: 796.5(477)

Мальская Марта Пилипповна,
доктор экономических наук, профессор

Пандяк Игорь Григорьевич,
кандидат географических наук, доцент

Львовский национальный
университет имени Ивана Франко, г.
Львов, Украина, e-mail: malskym@ukr.net
Львовский национальный
университет имени Ивана Франко, г.
Львов, Украина, e-mail: pandyakig@ukr.net

ИСТОРИЯ СТАНОВЛЕНИЯ И СОВРЕМЕННОЕ РАЗВИТИЕ ТУРИЗМОЛОГИИ ВО ЛЬВОВСКОМ НАЦИОНАЛЬНОМ УНИВЕРСИТЕТЕ ИМЕНИ ИВАНА ФРАНКО

Цель. Хронологически проанализировать развитие туризмологии во Львовском национальном университете имени Ивана Франко и охарактеризовать формирование и современные достижения кафедры туризма.

Методика. Научные публикации по тематике развития туризмоведения, подготовки кадров, совершенствования качества обучения представлены многими украинскими учеными: Федорченко В.К., Любичева А.А., Бейдик А.А., Фоменко Н.А. и др. Однако, анализ места отдельных научных центров, их вклада в развитие туризмологии уделено недостаточно внимания.

Результаты. Проанализированы зарождение, вклад ученых, основные направления исследований по рекреационной географии и туризмологии во Львовском национальном университете имени Ивана Франко. Основное внимание в работе акцентировано на развитие кафедры туризма и становления туризмологии, направления и результаты научной и учебно-методической работы научно-педагогических работников кафедры туризма.

Научная новизна. Впервые обобщены и выделены основные направления организации географического факультета и кафедры туризма Львовского национального университета имени Ивана Франко – одного из ведущих научных центров туризмологии и подготовки специалистов-туризмоведов в Украине.

Ключевые слова: рекреационная география, туризмология, кафедра туризма.

UDC 911.3: 796.5(477)

Malska Martha Filipovna,
doctor of Economics Sciences, Professor
Pandyak Igor Grigorovich,
Candidate of Geography Sciences, Associate
Professor

Ivan Franko National University of Lviv,
Lviv, Ukraine, e-mail: malskym@ukr.net
Ivan Franko National University of Lviv,
Lviv, Ukraine e-mail: pandyakig@ukr.net

FORMATION AND HISTORY OF MODERN DEVELOPMENT TURIZMOLOGIYA IN LVIV UNIVERSITI

The aim. To analyze the turizmologiya Chronologically in Lviv University and describe the formation, development and modern achievements of the department of tourism.

Methodology. Scientific publications on the subject of turyzmoznavstva, training, improving the quality of education presents many Ukrainian scientists: Fedorchenko V.K. Lyubitsevoyu O.O., Beydykom O.O., Fomenko N.A. etc. However, the analysis places specific scientific centers, their contribution to the development turizmologiya paid insufficient attention.

Results. The analysis of the origin, the contribution of scientists from major research areas and recreational geography turizmologiya in Lviv University. The main attention is paid to work in the development and establishment of the Department of Tourism turizmologiya, directions and results of scientific and educational work of teaching staff of the Department of Tourism.

Scientific innovation. First summarized and highlighted the main directions of the organization and the Department of Geography Department of Tourism Lviv University - one of the leading research centers and training turizmologiya-turyzmoznavstv in Ukraine.

Keywords: recreational geography, turizmologiya, Department of Tourism.

Постановка проблеми. Результати вивчення історії становлення і розвитку рекреаційної географії і туризмології у Львівському національному університеті імені Івана Франка відображають значний внесок науково- педагогічного колективу закладу у розвиток цього наукового напрямку в Україні. Сучасний науково-педагогічний потенціал кафедри туризму, його напрацювання у навчально-методологічному забезпеченні, констатує сформований осередок Львівської школи туризмознавства, водночас окреслюють напрями перспективного розвитку.

Виклад основного матеріалу. Львівський національний університет імені Івана Франка – один з перших вищих навчальних закладів в Україні,

який відповідно до суспільно-економічних потреб, започаткував підготовку висококваліфікованих фахівців з організації і управління туристичною діяльністю, згодом фахівців-туризмологів. Організаційно становлення кафедри туризму у структурі географічного факультету констатує сформовані традиції науковців Львівської географічної школи у вивченні геопросторової організації рекреаційно-туристичної сфери економіки.

Кафедра туризму сьогодні є ядром Львівської школи туризмознавства, започаткованої у 60-70-х рр. ХХ ст. дослідженням рекреаційно-ресурсного потенціалу та проблем рекреаційно-територіальних комплексів Карпатського регіону України.

Перші теоретико-методологічні обґрунтування територіальної організації рекреаційно-туристичних комплексів започатковано науковцями кафедри економічної географії. Професор О.Т. Ващенко у 1960-1970 рр. вперше серед українських географів виділив та обґрунтував категорію територіальної організації рекреаційного господарства – «курортно-туристичний міжгалузевий комплекс». В кінці 1970-х – 1980-ті рр. наукову парадигму О.Т. Ващенка розвинула Н.Ю. Недашківська. У монографії «Рекреаційна система Українських Карпат» відображено ґрунтовні результати дослідження складної міжгалузевої рекреаційно-туристичної системи Карпатського регіону України, розвинені принципові теоретико-методологічні основи рекреаційно-географічного дослідження території.

У кінці ХХ ст. – на початку ХХІ ст. концептуальні-методологічні основи суспільно-географічного дослідження рекреаційно-туристичного господарства відображено у працях О.І. Шаблія, С.П. Кузика, М.М. Книш.

Передісторія організаційного формування кафедри туризму на географічному факультеті Університету пов'язується з 1998 р., тоді з ініціативи декана, професора Кравчука Я.С., започатковано підготовку студентів за новою навчальною спеціальністю “менеджмент туристичної індустрії”, водночас створено міжкафедральний “Регіональний ресурсний центр” – базу навчально-методичного забезпечення з підготовки фахівців для туристичної сфери. Організаційно завершується на факультеті процес становлення структурного підрозділу з підготовки фахівців організаторів-туризму відкриттям кафедри туризму у січні 2003 р. Завідувачем кафедри обрано ініціатора, активного організатора її створення, кандидата економічних наук, доцента Мальську Марту Пилипівну.

У перший рік функціонування кафедри туризму завдяки наполегливій позиції М.П. Мальської досягнуто суттєвих кількісних та якісних успіхів: вдвічі збільшився науково-викладацький та навчально-допоміжний персонал, успішно відбулися захисти кандидатських дисертацій чотирьох молодих науковців (Бордун О.Ю., Гамкало М.З., Пандяк І.Г., Пенюк С.І.), яких зараховано упродовж 2003 р. на посади асистентів кафедри, на посаду асистента зараховано випускника першого набору Ярмоловича В.В. Суттєво збільшується контингент студентів,

конкурс на спеціальність «менеджмент туристичної індустрії» один із найбільших в університеті, щорічно сукупно на спеціальність вступає понад 120 студентів денної та заочної форми навчання.

Етап становлення кафедри туризму хронологічно можна окреслити 2003 р. На початку перед завідувачем та працівниками новоствореної кафедри постали завдання організації навчального процесу, підготовки пакета навчально-методичного забезпечення згідно зі структурою й вимогами навчального плану, підготовки документів для ліцензування та акредитації спеціалізації «менеджмент туристичної індустрії», обґрунтування необхідності збільшення ліцензованого обсягу підготовки фахівців туристичної сфери, облаштування приміщення кафедри, налагодження партнерства із підприємствами туристичного бізнесу та науково-освітніми закладами туристичного профілю тощо. Завдяки наполегливій позиції М. Мальської упродовж березня – вересня викладацький та навчально-допоміжний персонал кафедри збільшився удвічі, на посади асистентів зараховано Н.М. Ганич, О.Ю. Бордун, М.З. Гамкало.

Наступний етап розбудови кафедри туризму припав на друге півріччя 2003–друге півріччя 2005 рр. Серед вагомих здобутків кафедри цього періоду:

- отримання ліцензій у Міністерстві освіти і науки України й відкриття на географічному факультеті підготовки бакалаврів, спеціалістів і магістрів за напрямом “туризм”;

- збільшення обсягу підготовки студентів туристичного фаху (за спеціальностями «менеджмент туристичної індустрії» та «туризм») з однієї академічної групи до чотирьох (із щорічним сукупним набором понад 120 студентів денної й заочної форм навчання);

- започаткування підготовки викладачами кафедри туризму та інших структурних підрозділів університету фахівців у галузі туристичної індустрії за кваліфікаційним рівнем спеціаліст спеціалізації “менеджмент туристичної індустрії” у системі Інституту післядипломної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка;

- укладання угод між кафедрою туризму та туристичними фірмами і готелями міста Львова про проходження на їхній базі виробничих практик студентів, організація регіональних та міжнародних навчальних практик студентів кафедри туризму у Польщі й інших країнах ЄС;

- підготовка й видання перших в Україні україномовних підручників, навчальних посібників і курсів лекцій з питань теорії і практики туризму: “Менеджмент туризму” [1], “Основи туристичного бізнесу” [2, 3], “Географія туризму України” [4], “Рекреалогія з основами курортології” [5] та ін.;

- участь викладачів кафедри у понад десяти міжнародних науково-практичних конференціях туристичного профілю, видання близько трьох десятків статей з актуальних проблем туризму та серії навчально-методичних публікацій;

- участь науковців кафедри М. Мальської, М. Рутинського, Н. Мандюка у престижному міжнародному дослідницькому проєкті RAUCI “Туристичний потенціал Західної України” (координатор з боку України – Ю. Зінко), за результатами якого в 2005 р. у Варшаві вийшла фундаментальна колективна монографія “Potencjal turystyczny Ukrainy Zachodniej” [6];

- реалізація науково-дослідних проєктів у рамках Угоди про співпрацю між Львівським національним університетом імені Івана Франка, Державною туристичною адміністрацією України та Асоціацією навчальних закладів України туристичного і готельного профілю;

- налагодження партнерських відносин з Варшавським, Вроцлавським та Ягеллонським університетами, Варшавським інститутом туризму, Гданською вищою школою готельярства і туризму;

- урядова нагорода завідувача кафедри туризму М. Мальської – нагрудний знак “Почесний працівник туризму України” (2004).

Підсумком етапу розбудови кафедри туризму стало зростання кількості штату науково-педагогічного персоналу завдяки залученню перспективних молодих науковців. Восени 2005 р. на асистентські посади за результатами навчання в аспірантурі зараховано випускників кафедри туризму Н.Л. Мандюка і Ю.О. Масюк, випускника кафедри географії України – А.М. Манька, випускницю факультету міжнародних відносин – І.С. Пурську.

Наступний період функціонування кафедри туризму, етап динамічного зростання. Хронологічно він припадає на період 2006–2010 рр. Серед здобутків кафедри цього періоду:

- підготовка завідувачем кафедри докторського дисертаційного дослідження;

- захист кандидатських дисертацій п’ятьма викладачами кафедри туризму;

- проходження працівниками кафедри тривалих міжнародних наукових стажувань в університетах ФРН і Португалії (О. Вуйчик) та Польщі (М. Мальська, Н. Кудла, М. Гамкало, М. Рутинський, А. Ховалко);

- відкриття кафедральної лабораторії “Навчальна туристична агенція” з метою формування у студентів професійних умінь та практичних навиків роботи за обраною спеціальністю;

- підготовка й видання серії підручників і навчальних посібників з питань теорії і практики туризму й готельного бізнесу: «Туристичний бізнес: теорія та практика», «Готельний бізнес: теорія та практика», «Міжнародний туризм і сфера послуг», «Сільський туризм», «Замковий туризм в Україні», «Історія туризму», “Туристичне країнознавство. Європа”, «Туристичне краєзнавство», «Музеєзнавство», «Планування туристичної діяльності», «Актуальні проблеми управління туристичною індустрією», які використовують у навчальному процесі в більшості вищих навчальних закладів України туристичного і готельного профілю;

- участь викладачів кафедри у понад двох десятках міжнародних науково-практичних конференцій туристичного профілю, видання близько сотні статей і тез доповідей з актуальних проблем туризму, а також серії навчально-методичних публікацій;

- організація викладачами та студентами кафедри низки спортивно-туристичних сплавів, гірськолижних тренінгів і категорійних гірських піших походів (координатори – доценти М. Гамкало, В. Монастирський, П. Романів), а також навчально-екскурсійних студентських турів Україною та теренами ЄС від Польщі й Угорщини до Італії та Франції (координатори – доценти О. Бордун, М. Гамкало, М. Рутинський);

- укладання низки нових двосторонніх партнерських угод про творчу співпрацю з науковими інституціями держав ЄС (Швеція, Польща, Угорщина);

- проведення у 2007 р. представницького міжнародного наукового семінару “Стежками Івана Франка”, присвяченого 150-річчю від дня народження письменника;

- організація з 2007 р. щорічних міжнародних науково-практичних конференцій «Географія і туризм: європейський досвід» за участю провідних науковців Польщі, Словаччини, РФ, Білорусі та України;

- відзначення у 2008 р. першого 5-річного ювілею кафедри туризму та видання до цієї урочистої дати колективної монографії “Туризм у міжнародному і національному вимірах. Історія і сучасність”.

Упродовж етапу динамічного зростання штат науково-педагогічного персоналу кафедри туризму двічі суттєво поповнювався завдяки залученню перспективних молодих науковців. Зокрема, у 2007 р. на асистентські посади зараховано вихованців географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка О.І. Вуйчик, Д.А. Каднічанського, В.Р. Монастирського, П.В. Романіва. У 2008–2010 рр. за результатами навчання в аспірантурі за сумісництвом на асистентські посади зараховано лаборантів кафедри туризму С.В. Білоус, Т.Б. Завадовського, А.Б. Ховалко.

Сучасний етап розвитку кафедри туризму логічно започаткувати датою захисту завідувачем кафедри М. Мальською дисертаційного дослідження на тему “Формування і розвиток просторових систем послуг (теорія та практика реалізації)” й здобуття наукового ступеня доктора економічних наук. На підставі дисертаційного дослідження видано монографію «Просторові системи послуг (теорія, методологія, практика)».

Ознаками сучасного етапу сталого розвитку є всеукраїнське й міжнародне визнання кафедри туризму у Західному регіоні України науково-педагогічним підрозділом Львівського національного університету імені Івана Франка у сфері туристичної освіти й науки. Кафедра утримує найвищий рейтинг серед інших кафедр і вищих навчальних закладів Західного регіону України за:

- індексом конкурсного набору серед абітурієнтів на напрям підготовки «туризм»;

- обсягом видання навчальної літератури з теорії і практики туризму із грифом Міністерства освіти і науки України;
- якісними критеріями підготовки висококваліфікованих фахівців (бакалаврів, спеціалістів і магістрів) туристичної галузі;
- показником реального працевлаштування за фахом випускників кафедри у туристичних фірмах, екскурсійних бюро, готельних закладах, органах державного управління міста Львова та Західного регіону держави.

З осені 2011 р. штат науково-педагогічного персоналу кафедри туризму поповнився кращими випускниками магістратури – І.З. Жук та О.П. Біланюк., з 2012 р. У.В. Деркач, з 2013 р. – С.В. Дяків, 2015 р. О.Я. Боднар. Отже, станом на 1 вересня 2015 р. колектив кафедри туризму складається з 27 науково-педагогічних та навчально-допоміжних працівників. Інтелектуальний потенціал кафедри є її основним надбанням і запорукою сталого розвитку у структурі географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка.

Упродовж останніх дванадцяти років на кафедрі туризму сформувалися й динамічно розвиваються такі основних напрями досліджень: просторові системи послуг у сфері туризму; менеджмент і маркетинг туризму; організація й планування туризму; історія туризму; географія туризму; рекреація та рекреаційна географія; туристичне країнознавство й міжнародний туризм; туристичне краєзнавство; менеджмент і організація готельного бізнесу; туристично-рекреаційний потенціал України; організація екологічного і сільського туризму; організація активних видів туризму. Загальне керівництво й потужний імпульс розвитку названих напрямів досліджень задає завідувач кафедри, професор М. Мальська.

Визнання належного рівня підготовки студентів підтверджують здобуття призових місць у всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт (Сухромєнда М. (2015 р), Василюк О. (2013 р.)) олімпіадах, участю у міжнародних, загальноукраїнських та внутрішньо університетських конференціях. Упродовж 2003-2015 рр. опубліковано декілька десятків студентських наукових праць.

Сьогодні кафедра туризму потужний науковий колектив з традиціями самовиховання науково-педагогічних співробітників. Успішно захистили дисертації випускники, сьогодні співробітники кафедри – Білоус С.В., Вуйчик О.І., Жук І.З., Мандюк Н.Л., над докторськими дисертаціями працюють доценти Бордун О.Ю., Пандяк І.Г., Рутинський М.Й.

Кафедра туризму успішно співпрацює з туристичними підприємствами і організаціями місцевого самоврядування. Угода про співпрацю укладена з близько 30 підприємствами та установами різного профілю діяльності.

Співпраця міським управлінням культури і туризму Львівської міської ради реалізовано у проведенні спільних міжнародних конференцій, семінарів. У 2015 р. кафедра туризму Львівського національного

університету імені Івана Франка і університет «Львівська політехніка» спільно з Інститутом міста та ЛМР реалізували проект «Аналіз ринку в'їзних туристів міста Львова» (координувала проектом від кафедри і нагороджена грамотою ЛМР доц. Вуйчик О.І.). Щорічно декілька студентів кафедри туризму приймають участь у програмах моніторингового змісту ЛМР з дослідження ринку туристичних послуг у місті Львові, узагальнені результати яких відображені у магістерських роботах.

Активну співпрацю від заснування кафедра туризму розвиває з регіональними громадськими організаціями – львівським Центром сільського туризму, Еколого-географічним фондом, результати співпраці відобразились у реалізації міжнародних проектів ПАУСІ «Туристичний потенціал Західної України» (2000-2004 рр.), Карпатський проект (ТАСІС, 2009-2010 рр.), проекту «Створення туристично-інформаційної інфраструктури у місті Львові» (Програма Транскордонної співпраці Польща – Білорусь – Україна, 2010-2011 рр.) та парасолькового проекту «Оздоровчий туризм українсько-польського прикордоння» Програми Транскордонної співпраці Польща – Білорусь – Україна 2007-2013 рр. За результатами проектів були підготовлені монографії, стратегії розвитку оздоровчого та сільського туризму на транскордонній території, інвестиційні каталоги, інші публікації. Активна співпраця у цей період тривала з польськими вузами – Вроцлавським університетом (кафедра регіональної географії), Жешівським університетом, Вищою професійною школою ім. Вінсента Поля у Любліні, Державною вищою професійною школою ім. Станіслава Пігоня у м. Кросно.

Досвід співпраці у науково-дослідницьких проектах, зокрема закордонних, відображений у підготованих розділах теоретико-методичних основ з географії туризму у монографії “Туризмолігія” (спільно з О. Любіцевою, Київський національний університет імені Т. Шевченка). Узагальнено матеріали з географії туризму України у англомовному виданні «Geography of tourism of Central and Eastern Europe countries» та з розвитку туристично-рекреаційної сфери транскордонної височини Розточчя (спільно з Люблінським університетом). Спільно з Папською Академією (Краків) та Ойцовським парком народивим у вересні 2014 р. у Львові проведено міжнародну конференцію з релігійної географії та туризму «Сакральний ландшафт».

Співробітники кафедри туризму і кафедри геоморфології і палеогеографії у 2003 р. приймали активну участь у спільних проектах і розробках з вивчення туристичного потенціалу Західної України (проект ПАУСІ «Туристичний потенціал Західної України»). Кафедра туризму у 2001 р. стала одним із засновників міжкафедральної Лабораторії інженерно-географічних, природоохоронних і туристичних досліджень (НДЛ-51). В останні роки Лабораторія активно працює над науково-методичними і практичними аспектами розвитку геотуризму. Геотуризм є пізнавальною формою популяризації геолого-геоморфологічної спадщини.

У Лабораторії розроблено положення про національні геопарки – базові об'єкти геотуризму, а також обґрунтовано перспективну мережу геопарків. Запропоновано мережу тематичних геотуристичних шляхів (наприклад, «Бурштиновий шлях») та стежок («Урицькі скелі», «Стільська комплексна пам'ятка природи»). У 2012-2014 рр. проф. Мальська М. П. та ст. викл. Зінько Ю. В. залучені експертами у міжнародний проект «Гео-Карпати – українсько-польський туристичний шлях» в рамках Програми Транскордонної співпраці Польща – Білорусь – Україна 2007-2013. Результати проекту стало прокладання 700 км туристичного шляху від Кросно (Польща) до Яремче (Україна) з 28 геомісцями, видання геотуристичного путівника, карти шляху та навчального посібника для провідників.

У структурі кафедри туризму з 2005 р., відповідно до вимог ліцензування вищих навчальних закладів України готельного та туристського профілів, діє навчально-виробнича лабораторія «Навчальна туристична агенція» (завідувач, асистент Т.Б. Завадовський, старший лаборант І.З. Жук, інженер другої категорії С.В. Дяків). Лабораторія доповнює навчальний процес, формує практичні вміння та навички професійної підготовки студентів-туризмологів, проводяться зустрічі студентів з топ-менеджерами, маркетологами, директорами найбільш успішних туристичних підприємств Львова. У 2014-2015 рр., всього проведено сім зустрічей на тему «Туристичний бізнес: робота мрії чи несповнені надії» (координатор доц. Вуйчик О.І.).

У 2015 р. лабораторія започаткувала спільний з польськими колегами проект організації релігійного туризму і паломництва з прокладанням «Дороги святого Якова – ViaRegia» на Львівщині, з продовженням згодом на схід України (організатори проекту доц. Каднічанський Д.А., доц. Бордун О.Ю. зав. лаб. Завадовський Т.Б.). На кінець 2015 р. реалізовано два етапи проекту з маркуванням дороги зі Львова до кордону з Польщею, сполучено Львівський і Підкарпатський Шлях, долучено Україну до загальноєвропейського проекту «Via Regia».

Кафедра була одним з ініціаторів укладання угоди з Ойцовським і Розточанським національними парками (Республіка Польща), у яких студенти від часу її заснування щорічно проходять навчальну практику. Під час практики студенти набувають досвіду дослідження туристичних дестинацій, моніторингу туристичного попиту. Значні здобутки студентів у результатах дослідження в Ойцовському національному парку відзначено управлінням парку та муніципалітету міста Скала (Яремчук В., 2008 р.).

Кафедра туризму активно співпрацює з підприємствами з обслуговування туристів різного профілю діяльності Львова та області. Укладено угоди про співпрацю з туристичними фірмами, готелями, ресторанами, на базі виробничих можливостей яких студенти проходять навчальні та виробничі практики, на матеріалах вивчення досвіду роботи підприємств виконуються дипломні та курсові роботи. Серед підприємств

Львова, з якими кафедра туризму підтримує динамічні і тривалі стосунки – провідні турфірми «Міст-тур», «Трайдент ХІТ», «Алголь», відома готельна мережа «Рейкарц», фешенебельний готель «Нобіліс», мережа концептуальних ресторанів «Фест», елітний ресторан-клуб «Спліт-Львів» та ін. Майже у кожному туристичному підприємстві міста сьогодні працює випускник кафедри туризму.

Сьогодні кафедра туризму є найбільшою в Україні за ліцензованим обсягом підготовки студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» – 100 місць і «Магістр» – 50 місць. Загальна кількість студентів, які навчаються на обидвох кваліфікаційних рівнях денної і заочної форми становить близько 800 осіб.

Кафедра туризму є найчисленнішим структурним підрозділом географічного факультету. Це ставить перед нею низку нових відповідальних завдань щодо гідного представлення науково-педагогічного потенціалу географічного факультету, дотримання високих стандартів якості, етики й традицій викладацької майстерності, збереження позиції лідера на ринку освітніх послуг регіону, виховання нової генерації національно свідомої еліти України, розвитку актуальних новітніх напрямів наукових студій на межі взаємопроникнення географічної й економічної наук.

Список використаних джерел:

1. Мальська М.П. Менеджмент туризму. Вступ до спеціальності: навч. посібник / М.М. Мальська, В.В. Худо. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. – 295 с.
2. Мальська М.П. Основи туристичного бізнесу: навч. посібник / М.П. Мальська, В.В. Худо, В.І. Цибух. – К. : Центр учбової літератури, 2004. – 272 с.
3. Мальська М.П. Основи туристичного бізнесу: навч. посібник / М.П. Мальська, В.В. Худо, В.І. Цибух. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 360 с.
4. Рутинський М.Й. Географія туризму України: навч.-метод. посібник. Вид. 2-ге, переробл. і доп. / М.Й. Рутинський. – К. : Центр навч. літератури, 2004. – 160 с.
5. Рутинський М.Й. Рекреація з основами курортології. Частина I. Теоретичні засади: курс лекцій / М.Й. Рутинський. – Львів: Фенікс, 2004. – 68 с.
6. Potencjal turystyczny Ukrainy Zachodniej / Projekt PAUCI nr 00-0195-056 Potencjal turystyczny Ukrainy Zachodniej: Kierunki i mozliwosci inwestowania w sektorze turystyki w swietle polskich doswiadczen / R. Szczecinski, J. Zinko, R. Lozynski i in. – Warszawa: Instytut Turystyki, 2005. – 263 s.

Список использованных источников:

1. Мальская М.П. Менеджмент туризма. Введение в специальность: учеб. пособие / М.П. Мальская, В.В. Худо. - Львов: Издательский центр ЛНУ им. Ивана Франко, 2002. - 295 с.
2. Мальская М.П. Основы туристического бизнеса: учеб. пособие / М.П. Мальская, В.В. Худо, В.И. Цибух. - К.: Центр учебной литературы, 2004. - 272 с.
3. Мальская М.П. Основы туристического бизнеса: учеб. пособие / М.П. Мальская, В.В. Худо, В.И. Цибух. - Львов: Издательский центр ЛНУ им. Ивана Франко, 2003. - 360 с.
4. Рутинский М.И. География туризма Украины: учеб. пособие. Изд. 2-е, перераб. и доп. / М.И. Рутинский. - К.: Центр учеб. литературы, 2004. - 160 с.
5. Рутинский М.И. Рекреаология с основами курортологии. Часть I. Теоретические основы: курс лекций / М.И. Рутинский. - Львов: Феникс, 2004. - 68 с.

6. Potencjal turystyczny Ukrainy Zachodniej / Projekt PAUCI nr 00-0195-056 Potencjal turystyczny Ukrainy Zachodniej: Kierunki i mozliwosci inwestowania w sektorze turystyki w swietle polskich doswiadczen / R. Szczecinski, J. Zinko, R. Lozynski i in. – Warszawa: Instytut Turystyki, 2005. – 263 s.

References:

1. M.P. Malska Tourism Management. Introduction to: teach. manual / M.M. Malska VV Khudo. - Lviv: Publishing Center of LNU Ivan Franko, 2002. - 295 p.
2. Malska M.P. Tourist Business Fundamentals: Training. manual / M.P. Malska V.V. Khudo, V.I. Tsybukh. - K: Center of educational literature, 2004. - 272 p.
3. Malska M.P. Tourist Business Fundamentals: Training manual / M.P. Malska V.V. Khudo, V.I. Tsybukh. - Lviv: Publishing Center of LNU Ivan Franko, 2003. - 360 p.
4. Rutynskyy M.I. Geography of Tourism Ukraine: Teach method guide. Kind. 2nd, be refurbished and add / M.I. Rutynskyy. - K: Center teach literature, 2004. - 160 p.
5. Rutynskyy M.I. Health Resort Rekreolohiya with the basics. Part I. Theoretical basis: lectures / M.I. Rutynskyy. - Lviv: Phoenix, 2004. - 68 p.
6. Potencjal turystyczny Ukrainy Zachodniej / Projekt PAUCI nr 00-0195-056 Potencjal turystyczny Ukrainy Zachodniej: Kierunki i mozliwosci inwestowania w sektorze turystyki w swietle polskich doswiadczen / R. Szczecinski, J. Zinko, R. Lozynski i in. – Warszawa: Instytut Turystyki, 2005. – 263 s.

УДК 796.5(07)

Зеленська Любов Іванівна,
доктор педагогічних наук, професор

Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара, м. Дніпропетровськ,
Україна, e-mail: ZelenskiLI@mail.ru

*КОНСТРУЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ
СПЕЦІАЛІСТІВ У ПІЗНАВАЛЬНОМУ ТУРИЗМІ*

Мета дослідження - апробація прийомів ефективного навчання студентів у сфері пізнавального туризму.

Наукова новизна полягає в застосуванні способу аглютинації (комбінування) цілісної екскурсії з цілеспрямовано створених фрагментів з метою формування об'єктивного географічного образу геопространства.

Методика полягає в конструюванні процесу навчання як поєднання підготовки власного тексту пізнавальної екскурсії з фрагментів в рамках навчальної туристичної фірми, при функціонуванні якої кожен студент виконує періодично мінливі ролі.

Практичне значення полягає у використанні методів оцінки здібностей студентів до певних видів діяльності на прикладі екскурсійної.

Результатом роботи є ефективна підготовка студентів до професійної діяльності.

Ключові слова: навчальна туристична фірма, оцінка професійних здібностей, формування географічних образів

УДК 796.5(07)

Зеленская Любовь Ивановна,
доктор педагогических наук,
профессор

Днепропетровский национальный университет
имени Олеся Гончара, г. Днепропетровск,
Украина, e-mail: ZelenskiLI@mail.ru

*КОНСТРУИРОВАНИЕ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА ПРИ ПОДГОТОВКЕ
СПЕЦИАЛИСТОВ В ПОЗНАВАТЕЛЬНОМ ТУРИЗМЕ*